

A vibrant field of flowers, primarily white daisies with yellow centers, interspersed with purple flowers and several red tulips. A semi-transparent yellow box with a thin brown border is centered in the upper half of the image, containing the title text in red Thai script.

บุปผาพาเพลิน

ศ.ดร.ศรีเรื่อน แก้วกังวาล

บุปผาพาเพลิน

ศ.ดร.ศรีเรื่อน แก้วกังวาล

ISBN 978-616-577-012-5

จัดพิมพ์โดย ศ.ดร.ศรีเรื่อน แก้วกังวาล

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2563 จำนวน 500 เล่ม

ราคา 250 บาท

สถานที่พิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.ออฟเซ็ท กราฟฟิค ดีไซน์
โทร. 081-619-2558
Email: s.offset@hotmail.com

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร. 0-2255-4441
สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร. 0-2254-9495
Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433
<http://www.chulabook.com>

คำนำ

เป็นที่ยอมรับกันมาตั้งแต่โบราณแล้วว่า ดอกไม้ช่วยผ่อนคลาย ทำให้หายเครียด จิตใจเบิกบาน ข้าพเจ้ามีความผูกพันกับดอกไม้ เนื่องจาก พ่อแม่ ปู่ยา ตายาย ต่างก็รักดอกไม้ และปลูกฝังความรักดอกไม้ให้ข้าพเจ้า เมื่ออยู่ในวัยเยาว์ ต้องมีหน้าที่รดน้ำต้นไม้ ครั้นเมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็ปลูกดอกไม้ ต้นไม้ ไว้ชื่นชมตลอดมา จนถึงปัจจุบัน

จุดเริ่มต้นในการเขียนกลอนดอกไม้ น่าจะมาจากการได้เขียนกลอนดอกไม้ลงในหนังสือกลอน “ดอกไม้ใกล้มิตร” ตามคำชักชวนของ รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา นับแต่นั้นมาข้าพเจ้าก็เขียนกลอนดอกไม้ต่างๆลงในเฟซบุ๊ก โดยมีผู้ติดตามอ่านจำนวนหนึ่ง ซึ่งท่านเหล่านั้น คือกำลังใจที่ผลักดันให้ข้าพเจ้าอุตสาหะเขียนกลอนดอกไม้ลงในเฟซบุ๊กเรื่อยมาจนถึงบัดนี้ ประมาณสามร้อยกลอนดอกไม้ หลายท่านที่ติดตามกลอนของข้าพเจ้าได้ขอร้องให้ข้าพเจ้ารวบรวมพิมพ์ออกมาเป็นเล่ม จึงเป็นที่มาของหนังสือ “บุปผาพาเพลิน” เล่มนี้ ข้าพเจ้าจึงขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา และญาติ-มิตร ผู้ให้กำลังใจในการเขียนหลายท่านส่งรูปดอกไม้มาให้เขียน

ในการเขียนข้าพเจ้าโยงใยดอกไม้กับสาระต่างๆ ตามจินตนาการ ซึ่งเมื่อรวบรวมแล้ว ได้แบ่งสาระเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่ แยกเป็น 10 บท ได้แก่ 1.บุปผากิตติยศ 2.รักเอย 3.หวนคะนึง 4.ประดับโลก ประดับใจ 5.ชวนพิศ ชวนคิด 6.ซ่อนความหมาย 7.ขวัญ-กำลังใจ 8.สรรพคุณ 9.สายสัมพันธ์ 10.ร้อยดอกคำ

เนื้อหาในกลอนดอกไม้อาจเกี่ยวกับหลายอย่าง เช่น ตำนาน สรรพคุณ ข้อคิด ลักษณะโดยทั่วไปของดอกไม้ และอื่นๆ การใส่เนื้อหาลงไปเป็นการอธิบายอย่างเป็นการ “เล่า” ให้เพื่อนฟัง ไม่ใช่ใช้อย่างนักพฤกษศาสตร์ หรือเรื่องราวที่เป็นวิชาการแท้ๆ เป็นการเล่าเท่าที่ทราบ หรือค้นคว้าหามาได้ ต้องขอขอบพระคุณและขออนุญาตแหล่งข้อมูลเหล่านั้น ที่ไม่อาจใส่ตามรูปแบบเอกสารอ้างอิงได้ เพราะมิได้

ตั้งใจให้เป็นตำราวิชาการ ทั้งนี้อาจมีข้อมูลที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนบ้าง ซึ่งหากมีก็ขอภัยไว้ ณ ที่นี้ ส่วนชื่อดอกไม้มีมากมายที่มีชื่อเรียกมากกว่าหนึ่งชื่อตามความนิยม และตามท้องถิ่น ซึ่งอาจผิดแผกจากชื่อที่ท่านผู้อ่านคุ้นเคย

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ได้รับความเอื้อเฟื้อและความช่วยเหลือจาก ญาติ-มิตร หลายท่าน ขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณ ท่านผู้มีเกียรติ และนักกลอน ที่ข้าพเจ้าชื่นชอบเคารพนับถือที่กรุณาบอกกลอนของท่านมาประดับหนังสือนี้ ในบท “บุปผากิตติยศ” ซึ่งทำให้หนังสือเล่มนี้มีคุณค่าเพิ่มขึ้น ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติด้านวรรณศิลป์ 4 ท่าน คือ คุณประยอม ชองทอง, คุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, คุณอดุล จันทระศักดิ์ และคุณขมิ้นพร แสงกระจ่าง และนักกลอนที่ข้าพเจ้าชื่นชมได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มะเนาะ ยูเด็น, รองศาสตราจารย์วันเนา ยูเด็น, คุณนิภา ทองถาวร (บางยี่ขัน), รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา, คุณสุรีย์ พันเจริญ, ม.ร.ว.จิราวดี จุฑาสมิติ, คุณพยางค์ คชาลัย (มเหยงค์), รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาณี พัดทอง, คุณสุรภา เดชะ, รองศาสตราจารย์มธุรส วิสุทธกุล, คุณอรพัทธ์ อินโท, คุณอุบล สรรพชัยพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ แก้วกั้งวาล

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ แก้วกั้งวาล และ รองศาสตราจารย์ ดร.จรณิต แก้วกั้งวาล ผู้ช่วยตรวจทานแนะนำความถูกต้องของตัวสะกดการันต์ และการสัมผัสใน ขอขอบคุณท่านที่เป็นกำลังใจ และติดตามอ่านกลอนของข้าพเจ้าเสมอมา ได้แก่ คุณวรุณี ศรีเจริญ, คุณหมอ Teera Pittayathikul, คุณบัณฑิต อุณจักร ม.ร.ว.นพเกตมณี เต็งนิยม, รองศาสตราจารย์ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์, คุณสุคนธ์ วงศ์ไพศาล, คุณสุนันทา หะนันทน และท่านอื่นๆที่ไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ขอขอบคุณญาติ-มิตร และเพื่อนๆในชมรมคนรักดอกไม้หอม ที่มอบภาพดอกไม้มาประกอบกลอน รวมทั้งบางภาพจากแหล่งภาพสาธารณะที่อนุญาตให้ใช้ภาพได้ ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. จรณิต แก้วกั้งวาล และคุณเกศราภรณ์ ทองภักดี ผู้จัดรูปเล่มให้ลงตัวอย่างสวยงาม

หากหนังสือนี้มีส่วนดีประการใด และท่านผู้อ่านได้รับความรื่นรมย์ใจอยู่บ้าง ขอมอบความดีนี้แด่ชาวไทยในอดีต คุณพ่อเอื้อน-คุณแม่สุวิมล แก้วกังวาล และคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สอนให้ข้าพเจ้ารักในความงดงามของภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะเป็นหนึ่งแรงบันดาลใจให้ท่านผู้อ่านรักความงามของภาษาไทย มีความรู้สึกรื่นรมย์เบิกบานจากการได้ชมภาพดอกไม้สวยงามนานาชนิด และทำยี่สิบสี่ชั่วโมงมีความรักดอกไม้ต้นไม้มเพิ่มขึ้น และร่วมกันปลูกดอกไม้ต้นไม้ม เพื่อให้โลกนี้น่าอยู่สวยงาม รักธรรมชาติ และมีอากาศบริสุทธิ์

ท้ายสุดนี้ขอจบคำนำนี้ด้วยประโยคต่อไปนี้

“ชีวิตมิได้สวยงามเหมือนดอกไม้งาม

แต่ดอกไม้งามและวรรณศิลป์ทำให้ชีวิตสวยงาม”

ศรีเรือน แก้วกังวาล

30 กันยายน 2563

สารบัญ

บุปผากิตติยศ	1
รักเอ๋ย	21
หวนคะนึ่ง	53
ประดับโลก ประดับใจ	83
ชวนพิศ ชวนคิด	139
ซ่อนความหมาย	187
ขวัญ-กำลังใจ	235
สรรพคุณ	263
สายสัมพันธ์	291
ร้อยดอกคำ	317
ดัชนี	321

...บุปผากิตติยศ

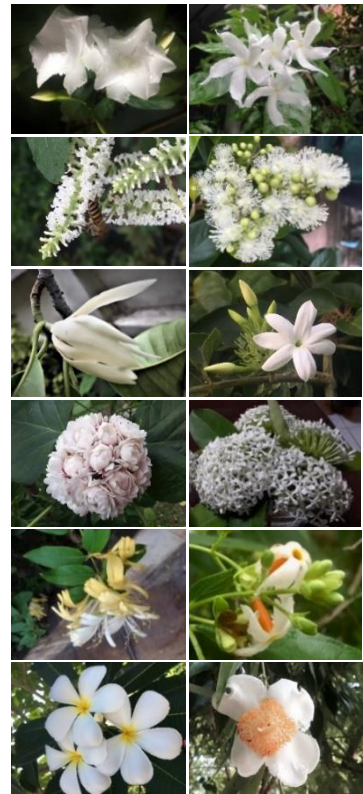

กราบท่านกวีกлонสุนทรภู่

ร้อยมาลัยไหว้กวีกлонสุนทรภู่
 เกียรติท่านฟูฟ่องเฟื่องกระเดื่องล้ำ
 กลอนท่านแต่งหลากหลายรสพจนา
 ล้วนทรงค่าลึกล้ำคิดวิจิตรงาน
 ทั้งนิราศทั้งนิทานทั้งสอนสั่ง
 แม้กระทั่งสุภาชิตลิขิตขาน
 วรรณของ**ท่านสุนทร**ซึ่งตรึงดวงมัลย์
 ผสมผสานเป็นวรรณพจน์รสกวี

ท่านสถิต ณ สถานวิมานไหน
 ขอกราบไหว้บูชาจิตทุกทิศที่
 ท่านคือเพชรเม็ดงามแห่งธานี
 เป็นเกียรติศรีวรรณศิลป์ไทยไปนิรันดร์
 ร้อยเรียงร่ำคำกลอนสุนทรสนาน
 ให้ผู้อ่านชมบุปผาพาสุขสันต์
 ล้วนหลายหลากมากสีมีหลายพันธุ์
 กราบครูนั่นอวยพรชัยให้กลอนงาม

26 มิถุนายน 2562 ·

กุหลาบเหลือง

อยากให้แก้วแววฟ้าได้กล้าหาญ
เพื่อผสานสีแสงแห่งฟ้าใส
ขับความมืดหมองหม่นบนมานใจ
เนกวันวัยสีทองของชีวิต

กุหลาบเหลืองช่อนี้ที่เธอให้
ยังสดในใจชื่อยึดถือสิทธิ์
และยังเป็นเพื่อนดีในนิมิต
คอยเตือนจิตให้เข้มแข็งแกร่งกว่าใคร

อยากมอบช่อกุหลาบแห่งแสงความหลัง
คืนเธอผู้อยู่ยังอย่างหม่นไหม้
แทนความรักความหวังครึ่งเยาว์วัย
ให้หทัยเธอณภพจรณวันเยาว์

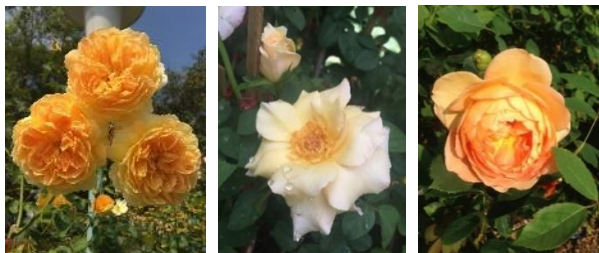

ประยอม ชองทอง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (2548) และรางวัลอื่นๆ

25 สิงหาคม 2538

3 บทนี้เป็นส่วนหนึ่งของบทกวี “กุหลาบเหลือง”

ให้ดอกตาเหิน

ให้ดอก ตาเหิน

อ่อนช้อย อัญเชิญ

เจ้าแก้ว แววดา

มาอยู่ มาเยือน

เพื่อนยาม เวลา

เจ้าแก้ว แววดา

อย่าเหิน ลอยหายฯ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (2536)

รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน-ซีไรต์ (2523)

และรางวัลอื่นๆ

กรกฎาคม 2563 .

ขอขอบคุณภาพประกอบจาก คุณเอื้อยจิตต์ ทรวงแสง คุณ User:BotBln, คุณ tartaruga33, คุณ Rohit Naniwadekar, คุณ lena Gaillard, คุณ Lemaire, Charles Antoine, ภาพ public domain (Wikipedia)

ลีลาวดี

กลีบแน่นล้นแน่นดอกประดับด้าว

รายดอกขาวดอกเหลืองอยู่หลากสี

ยืนหยัดกลางแดดจ้า-ลีลาวดี

เธอหยาดรำรมณีย้อยอยู่ในใจ

ฉันมีเธอเป็นเพื่อนสนทนาธรรม

ในคืนค่ำที่เหมือนไม่เคยลือนไหว

ผ่านความหอมรื่นรินอยู่รำไร

ให้สื่อได้กลางดงดอกลีลาวดี

อดุล จันทรศักดิ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (2551) และรางวัลอื่นๆ

มิถุนายน 2563

